

Núria Feliu vs Andrea Motis, un swing més que assolit

Una conversa entre dues músiques amb gust pel jazz, representants de diferents generacions i protagonistes de l'exposició D'ONES al Palau Robert

Núria Feliu i Andrea Motis | Juan Miguel Morales

Núria Feliu i **Andrea Motis** són de dues generacions vitals allunyades però les uneix la seva passió pel jazz i, sobretot, per la melodia. El swing de les dues intèrprets barcelonines està més que provat a dalt dels escenaris i en els seus enregistraments. Recuperem la conversa entre les dues músiques inclosa a l'*Enderrock* 268, número especial dedicat a l'exposició *D'ONES: (R)evolució de les dones en la música* (<http://palaurobert.gencat.cat/ca/exposicions/exposactuals/dones/>), que podeu trobar al Palau Robert de Barcelona fins al 23 d'abril de 2018.

Núria Feliu: Quan et vaig descobrir vaig quedar astorada. Vas començar amb 14 anys tocant la trompeta, i després cantant estàndards. I ara al disc *Emotional Dance* (Impulse!, 2017) has compost temes propis...

Andrea Motis: Jo també et valoro molt per haver tingut la valentia de ser la primera a cantar jazz i a més fer-ho en la nostra llengua, perquè ho entengui tothom. Vas popularitzar cançons que abans la gent no escoltava. Gràcies a artistes com tu, que van adaptar estàndards al català, el jazz va arribar a molta més gent. Has creat escola i sobretot un nou públic, és increïble! A més, **Tete Montoliu** ha estat un dels meus grans ídols, i els vostres duets a l'escenari, així com els discos que vau gravar, encara em fan admirar-te molt més.

Vídeo: <https://www.youtube.com/watch?v=c-SWWo1JE1Y>

N.F: Jo em pregunto i et pregunto, què et va fer entrar en aquest gènere? Perquè a Catalunya no és gaire habitual, el que predominen són els grups de pop-rock i cantautors que toquen la guitarra... El jazz és una altra història, has de saber cantar, posar les notes a lloc, afinar... i a més vas treure una trompeta!

A.M: Primer vaig tocar la trompeta i després va venir la veu. Per mi la trompeta és l'instrument principal, perquè és amb el que vaig començar. A l'hora de toca-la, com que has d'afinar, buscar l'entonació i treballar amb l'aire... m'hi ha ajudat posar-hi la veu.

N.F: I sabies anglès? Entens el que cantes?

A.M: Realment, al principi no [Riu]. Vaig entrar de cap a fer cançons en anglès, i ara n'he après una mica, sobretot cantant. Al principi buscava la lletra, intentava traduir-la... Interpretant les cançons acabes sabent també l'idioma.

N.F: Jo ja vaig fer-ho d'entrada en català. Quan vaig començar a cantar l'any 1965, vaig versionar el gran compositor **Burt Bacharach**, i el poeta Jordi Sarsanedes em va traduir la lletra. També vaig treballar amb altres adaptadors com Josep Maria Andreu. Si ho hagués fet en anglès, en aquell temps i circumstàncies, quina gràcia hauria tingut? Ho feia en català i com que els lletristes eren poetes i grans autors, com ara **George Gershwin**, triàvem quines cançons estaven de moda i ens posàvem a traduir-les. Van ser temes tan populars com «Misty», «Lullaby of Birdland»... I després vaig continuar en català durant cinquanta anys, cantant grans autors. Com que no sóc compositora, he tingut la sort de poder interpretar el millor que he escoltat d'altres autors.

Núria Feliu i Andrea Motis. Foto: Juan Miguel Morales

A.M: Em fascina, perquè jo he cantat gairebé tota la meua carrera en anglès i les composicions pròpies que he escrit també han estat en anglès per la mateixa inèrcia... Un dels estàndards que he interpretat en català va ser «Les fulles mortes». M'ho van demanar en un concurs i per mi va ser tot un repte, em costava especialment que tingués credibilitat i que sonés convincent en català.

N.F: És lògic, jo al principi feia teatre al Romea i l'**Antoni Ros-Marbà** em va sentir cantar en una obra de teatre. Li va agradar i vam anar junts a Edigsa a fer una prova i, fixa't tu, vaig cantar «Tintarella di luna» de **Mina**. De seguida van veure que no tenia res a veure amb els cantautors ni Els Setze Jutges. La discogràfica volia obrir un nou camí, mostrar que més enllà de la Nova Cançó es podien versionar cançons franceses i estàndards de jazz... Vaig gravar tres EP, al primer hi havia «Anirem tots cap al cel» i després vaig cantar «People» adaptada en la preciosa «Gent» (1965), una cançó estrenada a Broadway l'any 1964 i després va popularitzar **Barbra Streisand** a la pel·lícula *Funny Girl* (1968). Recordo sortir a cantar darrere de **Raimon**, ell fent «Diguem no» i jo «People»...

A.M: En el meu cas, com que el meu pare tenia una trompeta, em va proposar «comença amb la trompeta, i un cop en sàpigues ja podràs canviar d'instrument». Em va animar molt el professor de trompeta **Toni Gallart** i, sobretot, als 10 anys quan vaig conèixer **Joan Chamorro**, que és qui em va ensenyar cançons de jazz. Em feia transcriure els temes: «Escolta aquesta cançó i te l'has d'aprendre, treu-la exacta per la setmana vinent, cantant o tocant». I així, treballant, imitant la gent bona del jazz, vaig anar aprenent tot el que sé. Al principi només escoltava trompetistes, però per començar a cantar vaig posar-me amb el jazz vocal escoltant **Ella Fitzgerald**, **Sarah Vaughan**...

N.F: També va ser important **Carmen McCrae**, tot i que no se'n parla gaire. **Sarah Vaughan** va ser un monstre, va arribar un moment en què ja no era una veu, sinó un tub que emetia un so. Quan feia aquells greus, era terrorífica! Que bé que ho feia! Quines dones! Treballaven tres mesos sense parar, i després vivien tot l'any: l'empresari els pagava un tant, i no preguntaven ni on anaven, ni amb qui cantaven... Així vaig conèixer aquí **Fitzgerald** o **McBride**.

A.M: En el meu cas la música es transmet com un flaix, per això trio les cançons a partir de la combinació de la melodia amb les paraules.